

Fjármögnuð losun

Inngangur

Eftirfarandi skýrsla inniheldur upplýsingar um fjármagnaða losun sjóða fyrir almenna fjárfesta í rekstri Íslandssjóða árin 2020 – 2023.

Stuðst var við aðferðafræði frá Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) við útreikninga. PCAF hefur þróað staðlaðar aðferðir til útreikninga á fjármagnaðri losun fyrir fjármálaiðnaðinn. Aðferðafræðin er gefin út í riti sem kallast „Staðallinn“ (e. The Standard) og var fyrsta útgáfa birt í nóvember 2020. Staðallinn býður upp á samræmda aðferðafræði og skýrslugerðarreglur og eru þær aðferðir nýttar í eftirfarandi verkefni. Staðallinn veitir ítarlegar leiðbeiningar um aðferðafræði til útreikninga á fjármagnaðri losun fyrir mismunandi eignaflokka.

Niðurstöðurnar taka tillit til losunar í umfangi 1 og 2 hjá undirliggjandi fjárfestingum.

Fjármögnuð losun

Helstu breytingar í aðferðafræði og gögnum milli ára

Fyrir fjármagnaða losun frá ríkisskuldabréfum fyrir árið 2023 var sú breyting gerð á útreikningnum að horft var á fjármagnaða losun með og án landnotkunar, breyttrar landnotkunar og skógræktar (e. land use, land-use change, and forestry), hér eftir „LULUCF“. Við útreikning á losun ríkisskuldabréfa er horft til losunar frá hagkerfinu í heild en þar er losun vegna LULUCF stór hluti af losun íslenska hagkerfisins. Stuðst var við bráðabirgðatölur um losun gróðurhúsalofttegunda sem Umhverfisstofnun hefur birt fyrir árið 2023 og þeim gögnum gefin gagnagæðaeinkunn 2 (samkvæmt gagnagæðaskala PCAF).

Skuldabréf sveitafélaga eru undanskilin aðferðafræði PCAF og voru því undanskilin útreikningunum fyrir árið 2023, en voru hluti af niðurstöðum fyrri ára.

Eftirfarandi eignaflokkar eru hluti af niðurstöðum skýrslunnar fyrir árin 2020-2023 (þrátt fyrir að þeir séu undanskildir aðferðafræði PCAF). En fyrir þessa eignaflokka þótti viðeigandi, enn sem komið er, að styðjast við aðferðafræði PCAF fyrir skráð og óskráð skuldabréf og hlutbréf. Gögn frá útgefendum voru notuð til að reikna fjármagnaða losun eignanna.

- Græn skuldabréf
- Sértryggð skuldabréf
- Hlutdeildarskírteini
- Framvirkir samningar
- Innlán

Gögn fyrir innlend félög voru að miklu leyti sótt úr Veru, sjálfbærnilausn Creditinfo, úr ársreikningum félaga og af opinberum vefsetrum svo sem vef Umhverfisstofnunar, vef UNFCCC og gagnabanka Alþjóðabankans. Gögn fyrir erlenda sjóði eru miklu leyti sótt frá Morningstar eða erlendum rekstrarfélögum.

Ákveðið var að yfirfara niðurstöður árána 2020-2022 og innsláttarvillur lagaðar eða útreikningar framkvæmdir að nýju, skýrslan er því birt með þeim fyrirvara að einhverjar tölur hafi breyst frá fyrri útgefnum skýrslum.

Fjármögnuð losun

Samandregnar niðurstöður fyrir hlutabréfasjóði, skuldabréfasjóði og blandaða sjóði

Hlutabréfasjóðir	Fjármögnuð losun* (kt CO ₂ -ígildi)	Eignir (ISKm)	Losunarkræfni* (t CO ₂ -ígildi/ISKm)	Gagnagæði
2020	2,19	13.271	0,16	1,82
2021	8,61	28.343	0,30	1,66
2022	10,39	23.158	0,44	1,65
2023	12,25	20.762	0,59	1,88

Skuldabréfasjóðir	Fjármögnuð losun* (kt CO ₂ -ígildi)	Eignir (ISKm)	Losunarkræfni* (t CO ₂ -ígildi/ISKm)	Gagnagæði
2020	63,82	161.460	0,39	2,90
2021	63,37	154.429	0,41	3,11
2022	83,99	142.420	0,59	1,67
2023	75,64	127.197	0,59	1,67

Blandaðir sjóðir	Fjármögnuð losun* (kt CO ₂ -ígildi)	Eignir (ISKm)	Losunarkræfni* (t CO ₂ -ígildi/ISKm)	Gagnagæði
2020	8,77	21.490	0,41	2,62
2021	17,39	35.762	0,49	2,72
2022	19,80	40.123	0,54	2,07
2023	19,86	35.239	0,56	1,81

Hlutabréfasjóðirnir fjárfesta að mestu í innlendum hlutabréfum. Heilt yfir hækkar losunarkræfni** hlutabréfasjóðanna á milli ára vegna hærri fjárfestinga á árinu 2023 í félögum með mikla losun, en losun undirliggjandi eigna er einnig að aukast í ákveðnum atvinnugreinum sem eru að losa meira.

Skuldabréfasjóðirnir fjárfesta að mestu í innlendum skuldabréfum. Þau eru annars vegar verðtryggð eða óverðtryggð og ýmist með eða án ríkisábyrgðar. Losunarkræfni án LULUCF fyrir skuldabréfasjóðina stendur í stað milli ára en niðurstöðurnar ef losun með LULUCF er tekin í reikninginn er mun hærri hjá þeim sjóðum þar sem vægi fjárfestinga í ríkisskuldabréfum er hærra.

Blandaðir sjóðir Íslandssjóða leggja áherslu á dreifð eignasöfn þar sem áhættunni er dreift á milli nokkurra eignaflokka á borð við hlutabréf, skuldabréf og innlán. Líkt og í tilfelli hlutabréfasjóðanna þá hækkar losunarkræfnin milli ára sem gefur til kynna að hlutfall og losun félaga í eignasafni er að aukast.

*Án LULUCF

**Losunarkræfni er hugtak sem er skilgreint sem losun miðað við aðra tiltekna einingu

2020							
Hlutabréfasjóðir	Eignir alls	Innan umfangs	Utan umfangs	Fjármögnuð losun	Losunarkæfni	% af eignasafni í útreikningum	Gagnagæði
	(ISK m)	(ISK m)	(ISK m)	(kt CO2-ígildi)	(tCO2-ígildi / ISK m)	(%)	(vegið meðalta l)
IS Úrvalsvisitölusjóður	2.244	2.244	-	0,10	0,04	100,0%	1,84
IS Hlutabréfasjóðurinn	6.723	6.681	42	1,20	0,18	99,4%	1,83
IS EQUUS Hlutabréf	4.430	4.346	84	0,89	0,21	98,1%	1,80
IS Heimssafn	-	-	-	-	-	-	-
Samtals	13.397	13.271	126	2,19	0,16		1,82

Skuldabréfasjóðir

IS Lausafjár safn	54.330	54.330	-	7,76	0,14	100,0%	1,50
IS Veltusafn	8.414	8.414	-	4,11	0,49	100,0%	2,94
IS Ríkissafn - ríkisskuldabréf	13.275	13.275	-	10,07	0,76	100,0%	4,58
IS Ríkisskuldabréf meðallöng	27.880	27.880	-	18,66	0,67	100,0%	4,50
IS Ríkisskuldabréf löng	19.011	19.011	-	11,69	0,62	100,0%	4,43
IS Skuldabréfasafn	5.797	5.797	-	0,84	0,15	100,0%	2,59
IS Ríkisskuldabréf óverðtryggð	4.226	4.226	-	4,86	1,11	100,0%	4,91
IS Sértryggð skuldabréf	10.652	10.652	-	2,35	0,22	100,0%	1,92
IS Sértryggð skuldabréf VTR	14.037	14.037	-	2,42	0,17	100,0%	1,88
IS Græn skuldabréf	3.838	3.838	-	1,06	0,28	100,0%	2,51
Samtals	161.460	161.460	-	63,82	0,39		2,90

Blandaðir sjóðir

IS Einkasafn A	4.350	4.350	-	1,86	0,43	100,0%	2,89
IS Einkasafn B	6.745	6.613	132	2,75	0,42	98,0%	2,70
IS Einkasafn C	6.617	6.368	249	2,50	0,39	96,2%	2,46
IS Einkasafn D	2.268	2.139	129	0,77	0,36	94,3%	2,17
IS Einkasafn E	750	689	61	0,22	0,32	91,9%	1,91
IS Eignasafn	803	770	33	0,31	0,40	95,9%	2,68
IS Eignasafn – Ríki og sjóðir	561	561	-	0,36	0,64	100,0%	3,98
IS Einkasafn - Erlent	-	-	-	-	-	-	-
Samtals	22.094	21.490	604	8,77	0,41		2,62

Samtals alls	196.951	196.221	730	74,78	0,38	99,6%	2,80
--------------	---------	---------	-----	-------	------	-------	------

2021							
Eignir alls	Innan umfangs	Utan umfangs	Fjármögnuð losun	Losunarkæfni	% af eignasafni í útreikningum	Gagnagæði	
(ISK m)	(ISK m)	(ISK m)	(kt CO2-ígildi)	(tCO2-ígildi / ISK m)	(%)	(vegið meðalta l)	
3.245	3.245	-	0,73	0,23	100,0%	1,68	
10.147	10.037	110	3,13	0,31	98,9%	1,67	
15.312	15.061	251	4,75	0,32	98,4%	1,64	
-	-	-	-	-	-	-	
28.704	28.343	361	8,61	0,30		1,66	

38.506	38.506	-	8,39	0,22	100,0%	1,86	
10.404	10.404	-	4,94	0,48	100,0%	2,96	
14.199	14.199	-	10,20	0,72	100,0%	4,56	
25.928	25.928	-	15,99	0,62	100,0%	4,52	
20.054	20.054	-	11,58	0,58	100,0%	4,44	
6.663	6.295	368	0,69	0,11	94,5%	2,12	
5.200	5.200	-	4,98	0,96	100,0%	4,79	
11.434	11.434	-	2,40	0,21	100,0%	1,95	
18.218	18.218	-	3,40	0,19	100,0%	1,95	
4.232	4.191	41	0,80	0,19	99,0%	2,37	
154.838	154.429	409	63,37	0,41		3,11	

3.028	3.028	-	1,52	0,50	100,0%	3,29	
6.660	6.524	136	3,17	0,49	98,0%	2,99	
16.088	15.546	542	7,46	0,48	96,6%	2,72	
6.781	6.405	376	3,00	0,47	94,5%	2,36	
2.928	2.614	314	1,37	0,52	89,3%	1,93	
1.163	1.112	51	0,57	0,51	95,6%	2,90	
533	533	-	0,30	0,56	100,0%	4,01	
-	-	-	-	-	-	-	
37.181	35.762	1.419	17,39	0,49		2,72	

220.723	218.534	2.189	89,37	0,41	99,0%	2,86	
---------	---------	-------	-------	------	-------	------	--

2022							
Hlutabréfasjóðir	Eignir alls	Innan umfangs		Fjármögnuð losun	Losunarkræfni	% af eignasafni í útreikningum	Gagnagæði
	(ISK m)	(ISK m)	(ISK m)	(kt CO2-ígildi)	(tCO2-ígildi / ISK m)	(%)	(vegið meðaltal)
IS Úrvalsvísitölusjóður	2.485	2.485	-	1,21	0,49	100,0%	1,74
IS Hlutabréfasjóðurinn	8.622	8.593	29	4,31	0,50	99,7%	1,56
IS EQUUS Hlutabréf	10.940	10.940	-	4,51	0,42	100,0%	1,87
IS Heimssafn	1.140	1.140	-	0,36	0,31	100,0%	3,88
Samtals	23.187	23.158	29	10,39	0,44		1,65
Skuldabréfasjóðir							
IS Lausafjár safn	33.688	33.688	-	14,15	0,42	100,0%	1,35
IS Veltusafn	10.182	10.182	-	7,24	0,70	100,0%	1,59
IS Ríkissafn - ríkisskuldabréf	13.286	13.286	-	13,65	1,03	100,0%	2,23
IS Ríkisskuldabréf meðallöng	22.442	22.442	-	18,94	0,84	100,0%	2,54
IS Ríkisskuldabréf löng	18.907	18.907	-	14,56	0,77	100,0%	1,31
IS Skuldabréfasafn	6.178	5.512	666	0,78	0,14	89,2%	1,54
IS Ríkisskuldabréf óverðtryggð	5.407	5.407	-	6,33	1,17	100,0%	1,97
IS Sértryggð skuldabréf	10.608	10.608	-	2,88	0,27	100,0%	1,33
IS Sértryggð skuldabréf VTR	18.576	18.576	-	4,49	0,24	100,0%	1,35
IS Græn skuldabréf	3.903	3.812	90	0,97	0,25	97,7%	1,70
Samtals	143.177	142.420	756	83,99	0,59		1,67
Blandaðir sjóðir							
IS Einkasafn A	2.302	2.302	-	1,37	0,59	100,0%	1,69
IS Einkasafn B	7.002	7.002	1	3,65	0,52	100,0%	2,47
IS Einkasafn C	15.904	15.901	3	7,10	0,47	99,6%	1,75
IS Einkasafn D	7.914	7.912	2	4,38	0,55	100,0%	1,80
IS Einkasafn E	2.369	2.369	-	1,31	0,55	100,0%	1,92
IS Eignasafn	1.096	1.096	-	0,70	0,63	100,0%	2,01
IS Eignasafn – Ríki og sjóðir	523	523	-	0,36	0,69	100,0%	2,19
IS Einkasafn - Erlent	3.030	3.018	12	0,93	0,31	99,6%	3,96
Samtals	40.140	40.123	18	19,80	0,54		2,07
Samtals alls	206.504	205.701	803	114,18	0,56	99,6%	1,75

2023							
Hlutabréfasjóðir	Eignir alls	Innan umfangs		Fjármögnuð losun	Losunarkræfni	% af eignasafni í útreikningum	Gagnagæði
	(ISK m)	(ISK m)	(ISK m)	Án LULUCF	Með LULUCF	(%)	(vegið meðaltal)
IS Úrvalsvísitölusjóður	2.470	2.470	-	0,84	0,84	100,0%	1,70
IS Hlutabréfasjóðurinn	7.043	6.339	704	4,27	4,27	90,0%	1,80
IS EQUUS Hlutabréf	11.941	10.747	1.194	6,75	6,75	90,0%	1,90
IS Heimssafn	1.207	1.207	-	0,40	0,40	100,0%	2,50
Samtals	22.660	20.762	1.898	12,25	12,25		1,88
Skuldabréfasjóðir							
IS Lausafjár safn	31.177	31.177	-	7,58	20,55	100,0%	1,39
IS Veltusafn	7.000	7.000	-	3,53	9,56	100,0%	1,58
IS Ríkissafn - ríkisskuldabréf	7.719	7.719	-	7,87	21,35	100,0%	1,95
IS Ríkisskuldabréf meðallöng	21.220	21.220	-	21,57	58,52	100,0%	1,94
IS Ríkisskuldabréf löng	17.516	17.516	-	17,71	48,05	100,0%	1,94
IS Skuldabréfasafn	5.635	5.240	394	0,88	2,18	93,0%	1,93
IS Ríkisskuldabréf óverðtryggð	9.091	9.091	-	9,23	25,03	100,0%	1,94
IS Sértryggð skuldabréf	9.774	9.774	-	2,55	6,91	100,0%	1,43
IS Sértryggð skuldabréf VTR	15.575	15.575	-	4,06	11,01	100,0%	1,43
IS Græn skuldabréf	3.435	2.885	550	0,66	1,59	84,0%	1,54
Samtals	128.141	127.197	944	75,64	204,73		1,67
Blandaðir sjóðir							
IS Einkasafn A	2.432	2.359	73	1,33	3,60	97,0%	1,62
IS Einkasafn B	6.174	6.051	123	3,40	8,37	98,0%	1,69
IS Einkasafn C	14.423	14.134	288	8,11	17,98	98,0%	1,73
IS Einkasafn D	6.848	6.711	137	3,96	7,56	98,0%	1,79
IS Einkasafn E	1.408	1.380	28	0,88	1,31	98,0%	1,88
IS Eignasafn	1.017	997	20	0,70	1,55	98,0%	1,81
IS Eignasafn – Ríki og sjóðir	432	424	9	0,36	0,97	98,0%	1,81
IS Einkasafn - Erlent	3.184	3.184	-	1,12	1,12	100,0%	2,51
Samtals	35.918	35.239	679	19,86	42,46		1,81
Samtals alls	186.719	183.198	3.521	107,74	259,44	98,1%	1,72